

EDUKOLOGIJOS KRYPTIES DOKTORANTŪROS STUDIJŲ MODULIO PROGRAMA

Kodas	Apimtis kreditais (ECTS)	Universitetas, Fakultetas	Katedra
EDU8002	5	VDU, Socialinių mokslų fakultetas KU, Pedagogikos fakultetas	Edukologijos katedra Socialinės pedagogikos katedra

Pavadinimas

Socialinių tyrimų metodologija

Pavadinimas anglų kalba

SOCIAL RESEARCH METHODOLOGY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	1
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Modulyje sudaromos galimybės studentams svarstyti esminius mokslinio darbo ir temos pasirinkimo klausimus, analizuoti objekto ir raiškos aspektus, argumentuoti tyrimo parametrų pasirinkimo ir formuluotės problematiką. Kiekybinių ir kokybinių tyrimo metodų dermės ir tarpusavio sąveikai metodologijos pilnatvėje taip pat skiriamas dėmesys.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The objective of this course is to develop the PhD students' knowledge of social research in education, to develop the students' abilities to implement the empirical research in valid and reliable way, to develop the students' attitudes to recognize the value of research in production of new knowledge. Research designing (defining ontology, epistemology, research question and object, hypotheses and assumptions, sampling etc.), the attributes of qualitative and quantitative methods, research quality, - these topics are discussed in the course in relation with research proposals of PhD students.

Studijų rezultatai

Baigę šį modulį doktorantai gebės:

1. Apibūdinti socialinio tyrimo diskursyvinę problematiką suvokiant socialinių tyrimų esmines paradigmas, epistemologines sampratas, kiekybinio bei kokybinio tyrimo esmines charakteristikas.
2. Projektuoti socialinį tyrimą tiriant švietimo ir ugdymo reiškinius apibrėžiant tyrimo ontologiją ir epistemologiją, formuluojant tyrimo klausimą, objektą, hipotezes, sudarant tyrimo imtį.
3. Įgyvendinti socialinio tyrimo – kiekybinio ir kokybinio - kokybės užtikrinimo metodus taikant pagrįstumo ir patikimumo, įtikinamumo ir patvirtinamumo procedūras.
4. Atpažinti etinius tyrimo atlikimo klausimus;
5. Vertinti etikos užtikrinimo priemonių tinkamumą ir jas ir taikyti tyrimo etikos užtikrinimo priemones.

Turinys

1. Socialinio tyrimo tikslai. Socialinio tyrimo tikslai ir uždaviniai. Socialinių tyrimų tipai. Socialinio tyrimo taikymo sritys.
2. Socialinio tyrimo pagrindai. Dedukcija versus indukcija. Pozityvizmas. Konstrukcionizmas ir prasmės rekonstrukcijos. Kritisė teorija. Interpretatyvizmas. Feminizmas. Objektivistinė ir subjektyvistinė realybės koncepcijos, Pozityvistinė/ postpozityvistinė, interpretatyvistinė/ konstruktyvistinė ir emancipacinė paradigmos.
3. Kokybiniai ir kiekybiniai tyrimai. Struktūruota tyrimo strategija ir standartizuotas duomenų rinkimas. Konformacinis ir matavimo kiekybinių tyrimų aspektas. Nestruktūruota tyrimo strategija ir nestandardizuotas arba pusiau standartizuotas duomenų rinkimas. Eksploracinis ir interpretacinis kiekybinių tyrimų aspektas. Kiekybinių ir kokybinių tyrimų trianguliacija.
4. Tyrimo kokybė. Pagrįstumo ir patikimumo samprata bei procedūros kiekybiniame tyrime.

Pasikliaujamumo ir patvirtinamumo samprata bei procedūros kokybiniame tyrime. Ekologinis validumas.

5. Tyrimo etikos principai. Tyrimų etikos kodai. Jautrus tyrimas.
6. Tyrimo projektavimas. Tyrimo epistemologijos, teorijos, metodologijos ir metodų apibrėžimas. Tyrimo socialinis ir mokslinis aktualumas. Tyrimo problema, klausimai, objektas, hipotezės, tikslas ir uždaviniai. Objekto operacionalizacija. Tyrimo imties sudarymas.
7. Kiekybiniai duomenų rinkimo ir apdorojimo metodai. Latentinių ir manifestinių kintamųjų samprata. Klausimyno sudarymas. Nuostatų matavimai. Eksperimentas. Stebėjimas. Interviu. Pusiau standartizuoto apklausos instrumento sudarymas. Giluminio interviu samprata. Focus ir delfi grupės. Turinio analizė. Veiklos tyrimai. Atvejo analizė. Etnografinis tyrimas ir dalyvaujantis stebėjimas.

Doktoranto pasiekimų vertinimas

1. Parengtas individualaus edukologijos disertacinio tyrimo projektas, kuriame apibūdinta tyrimo ontologinė ir epistemologinė perspektyvos, apibūdintas tyrimo objektas, tikslas, uždaviniai, hipotezės, įvardintas tyrimo klausimas ir apibūdinta tyrimo problema, aprašyti numatomos tyrimo imties sudarymo procedūros, apibūdintas tyrimo kokybės užtikrinimo metodai, parengtas tyrimo instrumentarijus projektas.
2. Išanalizuotos bent dvi edukologijos ir bent viena gretimos mokslų krypties disertacijos pagal socialinio tyrimo parametrus, analizuotose disertacijose atpažintos stipriosios ir tobulintinos vietos.
3. Parengtas ir pristatytas metodologinis pranešimas pagal tam tikrus, iš anksto duotus, socialinio tyrimo parametrus: tyrimo ontologija ir epistemologija; kiekybinio ir kokybinio tyrimo atributai ir jų derinimas; tyrimo kokybės užtikrinimo metodai; tyrimo etikos probleminiai klausimai.
4. Taikomasis kaupiamasis vertinimas, informacija detalizuojama diskusijoje (dėl procentinės darbų įvertinimo išraiškos)

Literatūra

Pagrindiniai šaltiniai

1. Bitinas B. (2006). Edukologinis tyrimas: sistema ir procesas. Vilnius: Krona.
2. Bryman A. (2008). Social research methods. Oxford University Press.
3. Flick U. (2007). Managing Quality in Qualitative Research. The Sage.
4. Jupp V. (Ed.). The Sage dictionary of social research methods. London, Sage, 2006
5. Kardelis K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Kaunas: Judex.
6. Patton M.Q. (2002). Qualitative Research & Evaluation Methods. Sage Publications.
7. Tidikis R. (2003). Socialinių mokslų tyrimų metodologija. Vilnius: LTU.

Papildomi šaltiniai

1. Bitinas E. (2002). Pedagoginės diagnostikos pagrindai. Vilnius.
2. David M., Sutron C.D. (2004). Social research : the basis. London etc.: Sage.
3. Hollis M. (2000). Socialinių mokslų filosofija. Vilnius
4. Rienecker, L., Jorgensen, P. S. (2003). Kaip rašyti mokslinį darbą. Vilnius: Aidai
5. Strauss A., Corbin J. (1998). Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory / Anselm Strauss, Juliet Corbin.-2nd ed.-Thousand Oaks, London, SAGE,
6. Žydžiūnaitė V. (2007). Tyrimo dizainas: struktūra ir strategijos. – Kaunas.
7. Wengraf T. (2001). Qualitative research interviewing: biographic narrative and semi-structured methods. London: Sage.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Jonas Ruškus, Vytauto Didžiojo universitetas, Prof. dr. Liudmila Rupšienė, Klaipėdos universitetas

Patvirtinta (Edukologijos) mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu Nr.1 (protokolo Nr. 3).